

התורה

משמחת הנישואין של
מנחם מענדל ורח' מושקא שיחיו חן
י"ז טבת ה'תשפ"ב

פְּתַח דְּבַר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב, בשעה טובה ומוצלחת, ביום י"ז טבת ה'תשפ"ב.

התודה והברכה מובעת בזה לידידנו ומכירנו שיחיו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברכנו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב ולאות תודה והוקרה, הננו מכבדים בזה את כל הנוטלים חלק בשמחתנו מקרוב ומרחוק במזכרת המוגשת בזה (כפי מנהג אנ"ש לאחרונה, על יסוד התשורה שחולקה בחתונת רבינו).

התשורה כוללת:

א. אגרות קודש שזכו זקני החתן והכלה שיחיו לקבל בזמנים שונים. חלקם באים כאן בפרסום ראשון.

ב. צילום הגהות כ"ק אדמו"ר על עמוד אחד של "talks and tales" לחודש סיון תשמ"ו.

ג. סקירה אודות החגיגה "לכבודה של תורה", שנערכה בחודש אד"ר תשמ"ט לרגל הופעת כרך העשירי דאגרות קודש כ"ק אדמו"ר - עפ"י ארכיון דוד הכלה, השליח הרה"ת חיים גרינברג שי', שזכה לארגן ולנהל את כל האירוע.

ד. רשימת זכרונות סב הכלה הרה"ח וכו' ר' שלמה שי' גלפערין ובו מספר על זקנו, הרה"ח ר' שמואל גלפערין ע"ה, אבי אמו הרה"ח וכו' ר' יעקב זכרי' מאסקאליק הי"ד, ובהם גם מסופר על אבי זקן החתן, הרה"ח וכו' ר' שלמה מטוסוב ע"ה.

ה. לקט סיפורים שנשמעו מפיו של הרה"ח וכו' ר' שמואל צבי פוקס ע"ה, אבי זקנתה של הכלה תחי'.

הא-ל טוב הוא יתברך, יברך את כל הבאים להשתתף בשמחתנו ואת בני משפחותיהם בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובקרוב ממש נזכה לייעוד של נשואי הקב"ה וכנס"י, ועד ל"שמחת עולם על ראשם", מתוך הרחבה ובריאות הנכונה בגשמיות וברוחניות, מתוך מנוחת הנפש והגוף.

מְשׁוּפַחַת חַן מְשׁוּפַחַת גְּרִינְבֵּרְג

י"ז טבת ה'תשפ"ב
פארמינגטאן הילס, מישיגן

מדור א

מכתבים למשפחות החתן והכלה

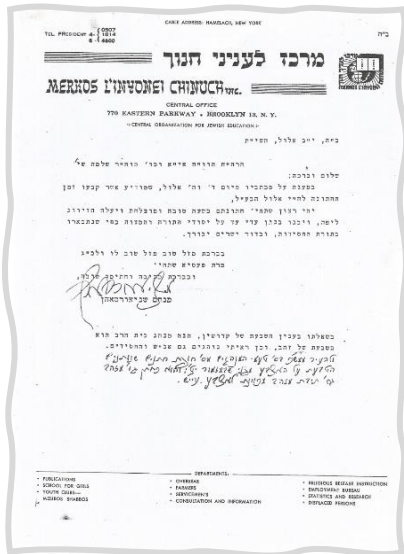
א.

מכתב לאבי זקנו של החתן, הרה"ג וכו' ר' שלמה מטוסוב ע"ה, מיום י"ב אלול ה'שי"ת, בקשר לחתונתו ביום ח"י אלול. [המכתב נדפס באג"ק ח"ג אגרת תשכה]

בסופו, לאחר ההוראה בקשר לטבעת של זהב, נוסף בכת"ק:

ולהעיר ממש"כ בס' טעמי המנהגים מס' חופת חתנים שנותנים הטבעת על האצבע מפני שבמזמור יט': והוא כחתן גו' מזהב גו' תיבת מזהב מכוונת לאצבע. עיי"ש.

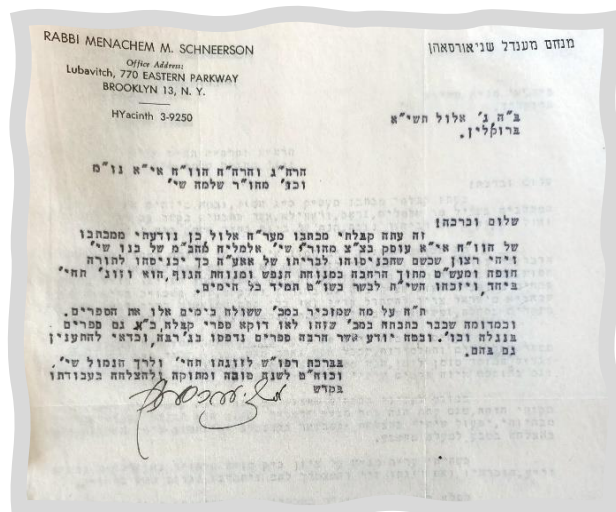
[מועתק בזה הלשון בטעמי המנהגים: טעם שנוהגין להשים הטבעת באצבע הסמוך לאגודל, דידוע הרמז האמור על מזמור השמים מספרים, דנזכר בו "והוא כחתן יוצא מחופתו", דכשתתחיל למנות התיבות באצבעות ידך מפסוק "תורת ה' תמימה וגו'", בכל פעם יבוא תיבת שמו ית' באצבע, ולבסוף "הנחמדים מזהב", תיבת "מזהב" נופלת על האצבע, לרמוז דכבר קדשוהו שמים ליתן בו טבעת הקדושין. חופת חתנים].

ב.

מכתב לאבי זקנו של החתן, הרה"ג וכו' ר' שלמה מטוסוב ע"ה, מיום ג' אלול תשי"א, ובו מאשר קבלת ידיעות על הברית של זקן החתן, הרה"ח וכו' ר' יוסף יצחק שי' מטוסוב, ובסוף המכתב מאחל בריאות לרך הנמול.

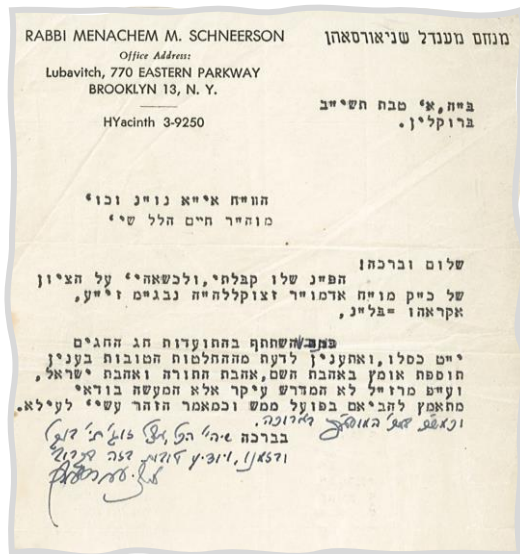
[המכתב נדפס באג"ק ח"ד אגרת אקסז]

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

ג.

מכתב לאבי זקנתה של החתן, הרה"ח וכו' ר' חיים הלל אזימוב ע"ה, מיום א' טבת תשי"ב, ובו ברכות לקראת לידת זקנתה של החתן, מרת אסתר הדסה שתחי' מטוסוב שנולדה יומיים אח"כ ביום ג' טבת

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

כותב שהשתתף...

וכמש"כ במכ' המוסג"פ בארוכה.

בברכה שיהי הכל, אצל זוג' תי' בנקל ובזמנו, ויודיע טובות בזה בקרוב

ד.

מכתב לאבי זקנתה של החתן, הרה"ח וכו' ר' חיים הלל אזימוב ע"ה, מיום י"ח טבת תשי"ב, ובתחילתו ברכה על לידת זקנתה של החתן מרת אסתר הדסה שתחי' מטוסוב

[המכתב נדפס באג"ק ח"ה אגרת א'שנה]

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

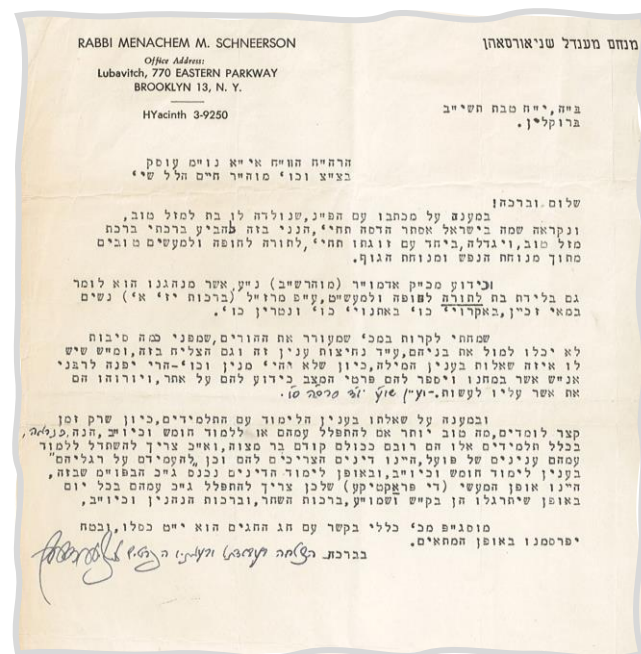
הנני בזה להביע...

וכידוע...

לעשות. - ועיין שו"ע יו"ד סרס"ה ס"ו.

הנה, כנראה,

בברכת הצלחה בעבודתו ובעניניו הפרטים

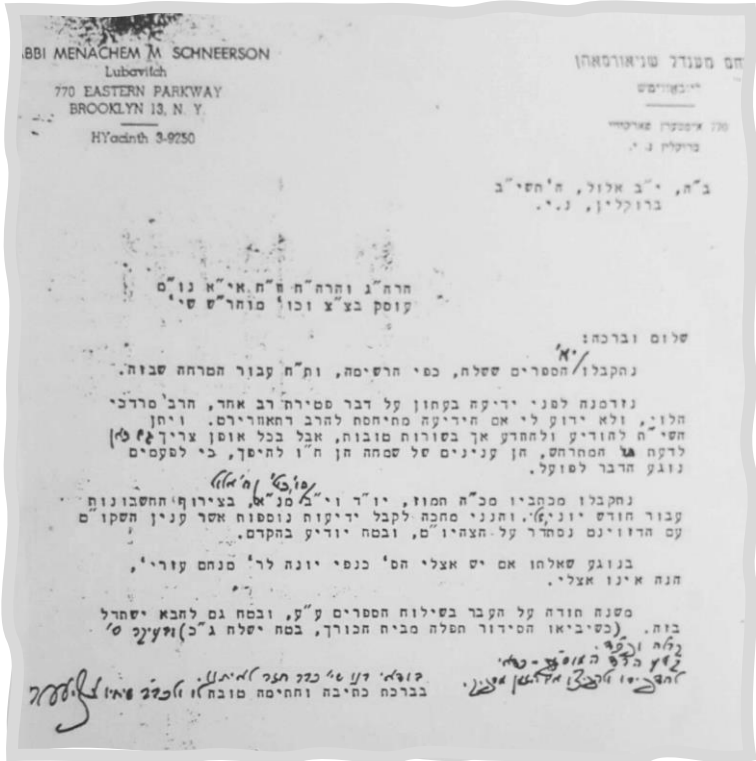

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושיקא חן

ה.

מכתב לאבי זקנו של החתן, הרה"ג וכו' ר' שלמה מטוסוב ע"ה, מיום י"ב אלול ה'תשי"ב

[המכתב נדפס באג"ק ח"ו אגרת איתלתז]

פענוח התובות והאותיות שנוספו בכת"ק:

נתקבלו יא' הספרים...

אבל בכל אופן צריך גם כאן

נתקבלו מכתביו מכ"ה תמוז, יו"ד וי"ב כו', כט' מנ"א ח' אלול, ...

בצירוף החשבונות עבור חודש יוני, יולי.

משנה תודה על העבר בשילוח הספרים ע"ע, ובטח גם להבא ישתדל בזה (כשיביאו הסידור תפלה מבית הכורך, בטח ישלח ג"כ). ובעיקר ס' קבלה ופס"ד.

קטע הר"ד המוסג"פ - כדאי להדפיסו ולהפיצו אם הזמן מספיק.

בודאי בנו ש"י כבר חזר לאיתנו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לו ולכב"ב שיחיו

[בנו ש"י - הוא הרב יוסף יצחק שי' מטוסוב - זקן החתן].

ו.

מכתב לאבי זקנתה של החתן, הרה"ח וכו' ר' חיים הלל אזימוב ע"ה, מיום כט' תמוז תשי"ד.

יש לציין שבמכתב זה מכונה הרה"ג" בנוסף לשאר התוארים שבמכתבים אחרים.

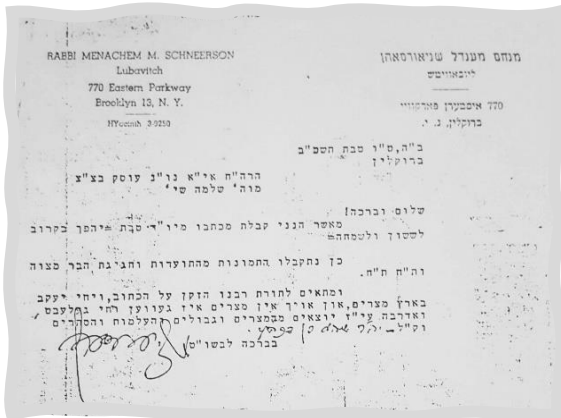
פענוח האותיות שנוספו בכת"ק:

בברכת

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

ז.

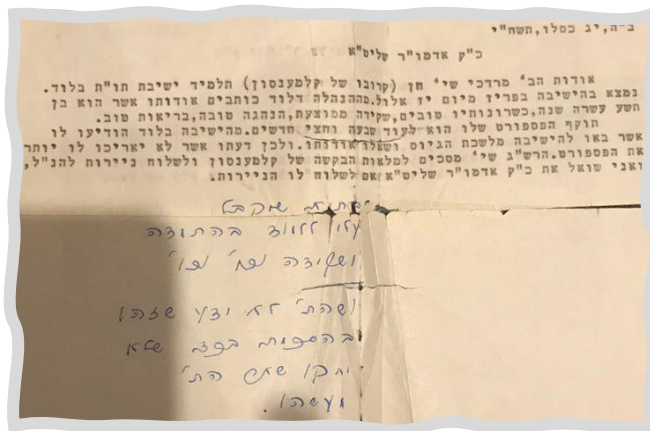
מכתב לאבי זקנו של החתן, הרה"ג וכו' ר' שלמה מטוסוב ע"ה, מיום ט"ו טבת תשכ"ב

מובא כאן בקשר לביאור בענין "ויחי יעקב בארץ מצרים" בפרשה דאזלינן מיני' המוזכר במכתב

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

... וק"ל - יה"ר שיהא כן בכה"ע [בכל העינים].

ח.

מענה בקשר לזקנו של החתן הרה"ח וכו' ר' מרדכי חן ע"ה, נכתב על גליון מכתב הנהלת ישיבת תו"ת המרכזית בניו יורק, מיום י"ג כסלו תשנ"א - העתקה

[כדי להבין את המענה יש להקדים, אשר ר' מרדכי חן ע"ה הי' אז בחור בן תשע עשרה שנה. הוריו (הרה"ח וכו' ר' דובער חן וזוגתו ע"ה) עוד היו ברוסיא, והוא ואחיו נותרו לבדם באה"ק, ונתחנכו ע"י הורי אמם הרה"ח ר' שניאור זלמן קלמנסון וזוגתו ע"ה.

אחרי שלמד כו"כ שנים בישיבת תו"ת בלוד, בארצנו

הק', חשקה נפשו של ר' מרדכי לנסוע אל כ"ק אדמו"ר וללמוד בחצרות קדשנו, ולכן נסע לצרפת, כדי שיקל עליו לקבל אישור לנסוע לארה"ב בלי בעיות של הצבא וכו'. בשהותו בצרפת, למד בישיבת תו"ת בברנוא, עד שיקבל את האישורים לנסוע לארה"ב.

על רקע זה בא מכתב חברי ההנהלה:

אודות הב' מרדכי שי' חן (קרובו של קלמענסון) תלמיד ישיבת תו"ת בלוד. נמצא בהישיבה בפריז מיום יז אלול. מההנהלה דלוד כתובים אודותו אשר הוא בן תשע עשרה שנה, כשרונותיו טובים, הנהגה טובה, בריאות טובה. תוקף הפספורט שלו הוא יעוד שבעה וחצי חדשים. מהישיבה בלוד הודיעו לו אשר באו להישיבה מגישת מלשכת הגיוס וספירצדזה. ולכן דעתו אשר לא יאריכו לו יותר אה הפספורט. הרש"ג שי' מסכים למלאות הבקשה של קלמענסון ולשלוח ניירות להנ"ל, ואני שואל את כ"ק אדמו"ר שליט"א אם לשלוח לו הניירות.

תוקף הפספורט שלו לעוד שבעה וחצי חדשים. מהישיבה בלוד הודיעו לו אשר באו להישיבה מלשכת הגיוס ושאלו אודותו. ולכן דעתו אשר לא יאריכו לו יותר את הפספורט. הרש"ג שי' מסכים למלאות הבקשה של קלמענסון ולשלוח ניירות להנ"ל, ואני שואל את כ"ק אדמו"ר שליט"א אם לשלוח לו הניירות.

על מכתבם בא מענה קדשו:

בתנאי שיקבל עליו ללמוד בהתמדה ושקידה וכו' וכו'

ושהת' לא ידעו שזהו בהסכמתי בכדי שלא יחקו שאר הת' מעשהו.

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

ט.

מכתב לזקנו של הכלה, הרה"ח וכו' ר' משה גרינברג ע"ה, מיום כב' כסלו תשל"ה, בקשר להולדת אבי הכלה.

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'

י.

מכתב לזקנו של החתן הרה"ח וכו' ר' יוסף יצחק שי' מטוסוב מיום ערב ר"ח אלול תשל"ה בקשר להריון אם החתן.

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

הרה"ח ...

הדו"ח והפ"נ נתקבלו.

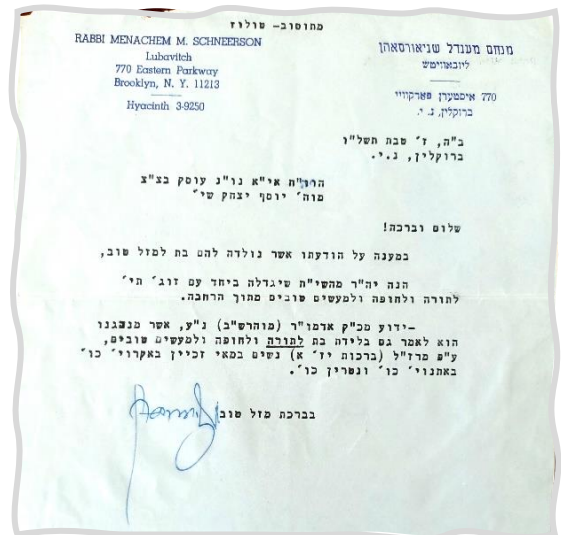
ובמענה על...

יא.

מכתב לזקנו של החתן הרה"ח וכו' ר' יוסף יצחק שי' מטוסוב מיום ז' טבת תשל"ו בקשר ללידת אם החתן.

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

הרה"ח ...

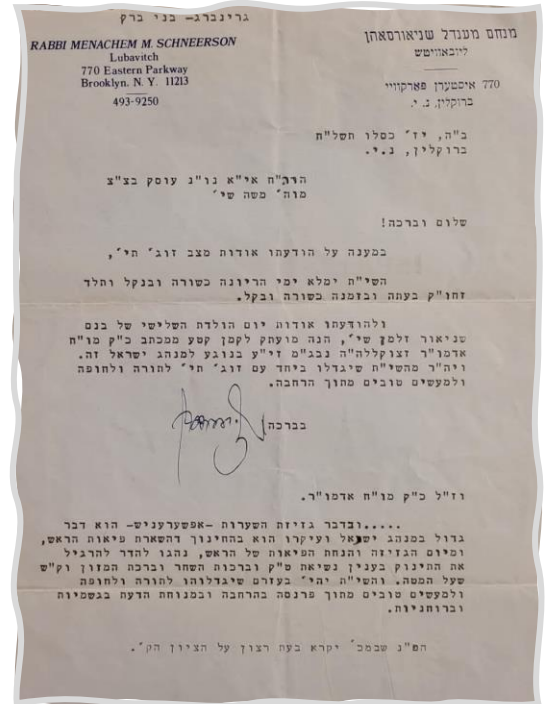
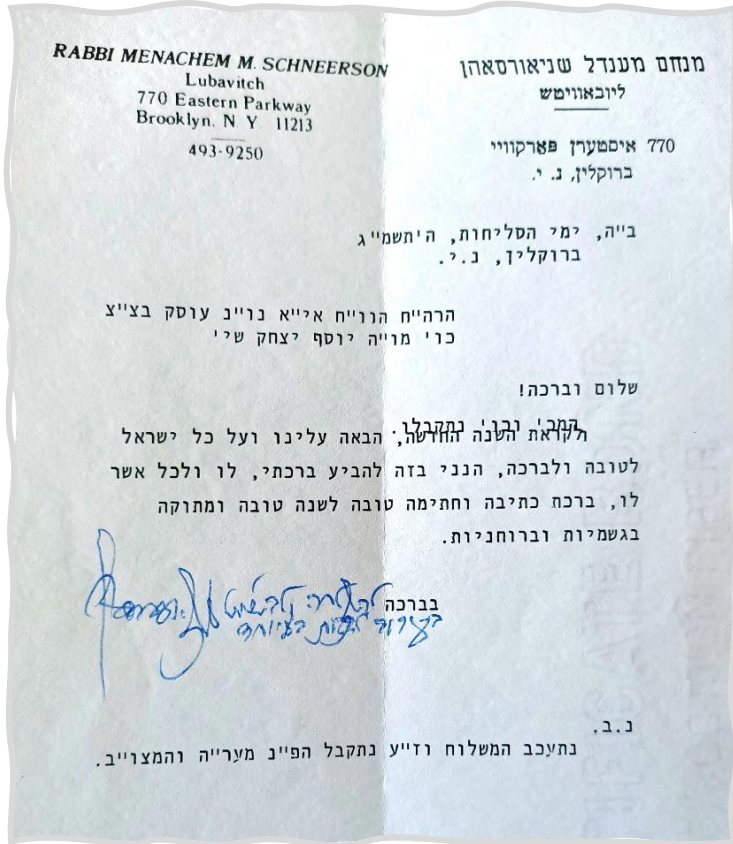
תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

י.ב.

מכתב לזקנו של הכלה הרה"ח וכו' ר' משה גרינברג ע"ה, מיום יז' כסלו תשל"ח, בקשר לאפשרעניש של אבי הכלה.

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

הרה"ח ...

י.ג.

מכתב לזקנו של החתן הרה"ח וכו' ר' יוסף יצחק שי' מטוסוב מימי הסליחות ה'תשמ"ג - מכתב לקראת השנה החדשה.

[באותה תקופה כמה אנשים התחילו לעורר מחלוקת בעיר טולוז נגד השליח הרב מטוסוב, עם כל מיני טענות שונות ומשונות, ואף כתבו מכתב לכ"ק אדמו"ר עם טענותיהם.

בהמשך לזה נתקבל מכתב זה, שבו ברך כ"ק אדמו"ר את הרב מטוסוב בקשר לענין זה].

פענוח התיבות והאותיות שנוספו בכת"ק:

בברכה להצלחה ולבשו"ט בקירוב לבבות במיוחד

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

י.ד.

מברק ששלחה הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה ז"ל לזקני הכלה, הרה"ח וכו' ר' שלמה וזוגתו מרת שפרה שיחיו גלפערין, לרגל חתונתם, כג אדר ב ה'תשל"ו

הרבי סימן חץ לקטע זה העביר קו על התיבה without וכתב: with

והיינו שההבדלה נאמרת עם ברכת מאורי האש.

בקטע שלאחרי זה כתבו שהיום שלאחרי חג השבועות נקרא אסרו חג, שחוגגים אותו בסעודות מיוחדות, ולא אומרים בו תחנון ועוד.

הרבי סימן קטע זה, וכתב: !? וליד תיבת תחנון כתב: מנהגנו עד יב'

והיינו שאין אסרו חג מיוחד בזה שאין אומרים בו תחנון, שהרי תחנון אינו נאמר עד יב.

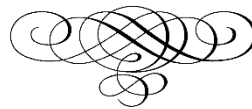
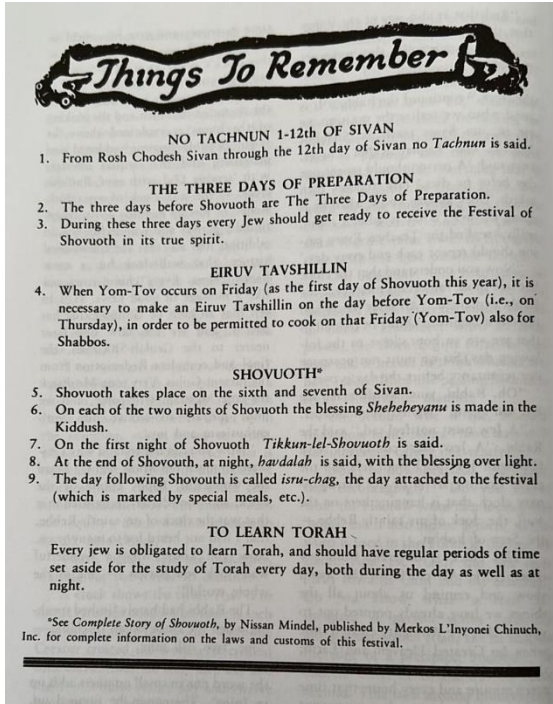
בקטע הבא כתבו הלכה בקשר לצניעות וענווה, וליד קטעים אלו כתב הרבי:

להחליף

במצות ת"ת [תלמוד תורה] שוע [שלחן ערוך] אדה"ז חאו"ח [חלק אורח חיים] ס' קנ"ה (רמב"ם כנסמן שם

והיינו שיחליפו את ההלכות במצות תלמוד תורה ובאופן שנתבאר בשו"ע אדמו"ר הזקן סי' קנה וברמב"ם הנסמן בשו"ע שם.

לשלימות הענין בא בזה צילום העמוד כפי שנדפס בפועל, עם התיקונים שהורה הרבי.

מִדּוּר ג

'לכבודה של תורה - אגרות קודש'
כרך העשירי - אד"ר תשמ"ט

סקירה קצרה אודות החגיגה "לכבודה של תורה", לרגל הופעת כרך העשירי דאגרות קודש כ"ק אדמו"ר, שנערכה לכבוד הרבי בהשתתפות גדולי הרבנים הגאונים דארה"ב, בחודש אד"ר תשמ"ט.
- עפ"י ארכיון דוד הכלה, יו"ר היכל מנחם בביתר, השליח הרה"ת חיים גרינברג שי', שזכה לארגן ולנהל את כל האירוע.

א.

בשנת תשמ"ט יצא לאור עולם הכרך העשירי של אגרות קודש כ"ק אדמו"ר. מזכיר הרבי הרב שלום מענדל סימפסון ע"ה היה הממונה על הארכיונים של המזכירות, והוא היה האחראי על בחירת המכתבים שיודפסו באגרות. הוא היה מכניס לרבי את חבילות המכתבים הראויים לפרסום, הרבי היה מאשר ומוסר אותם לעורך האג"ק הגאון החסיד הרב שלום דובער לוין שליט"א לעריכה בכרכי האגרות קודש.

הרב סימפסון סיפר אז שלפני ההדפסה של הכרך העשירי שאל אותו הרבי: "אויב מ'קאכט זיך אין די אגרות" [= האם עוסקים בלהט בלימוד האגרות]? הרב סימפסון ענה ששמע מבנו שלמד באותה עת בישיבה במוריסטאון, שהבחורים שם קבעו סדר לימוד ב'אגרות קודש'.

אמר לו הרבי: "בחורים? בחורים פארשטיי איך! אבער וואס טוט זיך מיט יונגעלייט?" [= בחורים, אני מבין! אבל מה קורה עם האברכים? עם אנ"ש].

ב.

באותה תקופה פנה הרה"ת ר' אברהם סימפסון שי' בשליחות אביו הרב סימפסון, להרה"ת שניאור זלמן שי' ליברוב שהיה אז תמים בישיבת תות"ל והציע לו את הרעיון שאולי היה כדאי לערוך מסיבה גדולה לרגל הופעת הכרך העשירי של אגרות קודש ולרגל שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר.

הרה"ת ר' זלמן ליברוב ישב עם ידידו דוד הכלה הרה"ת ר' יוסף יצחק שיחי' גרינברג להתייעץ איך ומה לעשות, והם החליטו לפנות אל דוד הכלה הרה"ת חיים גרינברג שי', שהיה אז ביחד אתם ב770, בבקשה

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

שהוא יארגן את המסיבה עם כל מה שכרוך בזה והם יעבדו איתו יחד, הרב זלמן ליברוב בגיוס הכספים, והרב יוסף יצחק גרינברג בתיכנון האירוע באופן הראוי ובעריכת הפרסום וכו', ובסוד הדברים הוכנס גם הרב בערל לויך עורך סדרת האגרות.

וכך החל אירגון האירוע "לכבודה של תורה" שכלל פירסום, והדפסת חוברת בעריכתו של הרה"ת יוסף יצחק גרינברג כתשורה למשתתפים.

לאירגון הזמנת הרבנים החשובים והבאתם לאירוע, נרתם הרה"ת ר' נח שמחה פאקס שי' שגם היה אז תמים ב770 וכבר היה לו אז קשרים חזקים עם גדולי הרבנים בני.

כל זה היה בהתייעצות עם החוזר הגאון החסיד הרב יואל כהן ע"ה.

כמו כן סוכם עם הרה"ח ר' יוסף הלוי וינברג ע"ה שהוא יהיה המנחה של האירוע. הארוע נקבע ליום ראשון כ"א אדר א' תשמ"ט.

ג.

ביו"ד אדר תשמ"ט הכניס הרב חיים גרינברג מכתב הודעה לרבי אודות האירוע ביחד עם צילום מוקטן מהמודעה שעומדת להתפרסם.

ה. יו"ד אדר"ר חסמט - שנת הארבעים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזו"ב העתק מהמודעה שעומדת להתפרסם בימים אלו ע"ד מסיבה שתערך אי"ה לכבוד ופעת הכרך העשירי של אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

להלן רשימה מהרבנים שיחיו בהנחייתו אה השתתפות בהמסיבה בל"ג, (רשימה זו יא לע"ע).

הרב פינחס הירשפרונג

הרב מנשה קליין

הרב ישראל יצחק פיקארסקי

הרב יצחק אייזיק ליבעס

הרב שמואל עלכערב

הרב ברוך לייזערובסקי

הרב משה דוד שטיינאווארצל

הרב מאיר גרינבערג

הרב גינזבורג (מנהל אגודת הרבנים)

הרב קעניג (יאקער רב)

הרב משה שטערן (דעברעציינער רב) - כמעט בטוח

כל הנ"ל נעשה בהשתדלות הח' נח שמחה שי' פאקס

להלן רשימה מהתורמים שיחיו בל"ג, (לע"ע):

הח' אברהם (בר"י) פרידמאן \$1000

ר' מאיר פרשן \$500

ר' חיים עזרא צפתמאן \$300

ר' שמעון אהרן ראזענפעלד \$180

הח' יהושע העשיל מצגר \$101

ר' מנחם מענדל וואלאסאוו \$100

הח' רחמים חודדייטוב \$50

כל הנ"ל ע"י הח' שניאור זלמן בן דאברושע ליבעראוו

ר' אברהם סימפסון קיבל ע"ע עוד \$1000

במכתב כתב את שמות גדולי הרבנים הגאונים שהבטיחו להשתתף באירוע, כמו הגאון הרב פנחס הירשפרונג זצ"ל, הגאון הרב מנשה קליין זצ"ל, הגאון הרב משה שטערן גאב"ד דעברעצין זצ"ל, הגאון הרב יצחק אייזיק ליבעס יו"ר אגודת הרבנים זצ"ל, הגאון הרב ברוך לייזערובסקי גאב"ד פילדלפיה זצ"ל, הגאון הרב שמחה עלכערב זצ"ל, הגאון הרב משה דוד שטיינאווארצל ראש ישיבת באבוב זצ"ל, הגאון הרב מאיר גרינברג ראש ישיבת תות"ל מוריסטון זצ"ל, הגאון הרב צבי מאיר גינזבורג מנהל אגוה"ר זצ"ל, הגאון הרב חיים ישעי' קעניג גאב"ד יאקע זצ"ל ועוד.

במכתב גם ציין את שמות התורמים לקיום האירוע, ובסיום המכתב הוסיף שכל הנ"ל הוא בהתייעצות עם הגאון החסיד החוזר הרב יואל כהן ע"ה, ושר' יואל סיכם עם הרה"ח הרב יוסף וינברג ע"ה שהוא יהיה המנחה של האירוע וכן הוסיף שהגאון החסיד הרב יהודה קלמן מרלאו זצ"ל נתן את הסכמתו לאירוע.

בסוף המכתב ביקש את ברכתו של הרבי לאירוע.

על המכתב ענה הרבי זול"ק:

"אזכעה"צ והזמ"ג".

ומצו"ב צילום מהמכתב והמודעה אודות האירוע שהכניסו לרבי.

ד.

כפי הנהוג אז הנה בשבת שלפני האירוע היו מכניסים למזכירות בקבוק משקה עבור ההתוועדות של הרבי ומצרפים פתק שבו כתבו שמבקשים שהרבי יתן את המשקה כהשתתפות באירוע. וכך גם נהגו באירוע זה. הרב חיים גרינברג הכניס בקבוק משקה דרך המזכיר הרב בנימין קליין ע"ה ביחד עם מכתב לרבי בצירוף התשורה שהודפסה לכבוד האירוע.

הרב חיים גרינברג סיכם עם הרב וינברג שהוא יעלה בהתוועדות לקחת את המשקה מהרבי ולהכריז כנהוג בפני הרבי אודות המסיבה לכבוד הוצאת כרך עשירי של אגרות קודש.

ה.

דא עקא אשר בימים שבין פרסום המודעות לבין האירוע, התעוררה בעיה שכמה מחברי הנהלת צא"ח ואגו"ח והישיבה, הקפידו על כך שהאירוע אורגן ללא רשותם, והודיעו שהם נגד האירוע ולא מרשים לבחורים לארגן את האירוע. התמימים ביקשו מהרב שלום מענדל סימפסון והרב בערל לויין שידברו אתם, אך ללא הועיל, והם המשיכו בהתנגדותם לאירוע.

ואכן כשהכניסו את המשקה עם התשורה להרב בנימין קליין שידע מההתנגדות לכך בהנהלת אגו"ח וצא"ח הגיב "כבר יהיה שמח", אבל הוא הסכים להכניס את זה לרבי.

לפני קבלת שבת, הרב יוסף וינברג ע"ה פגש בהרה"ת חיים גרינברג ושואל אותו אתה האחראי על האירוע ביום ראשון? לאחר שענה לו בחיוב, הוא אמר לו: "אני לא יעלה בהתוועדות לרבי לקחת משקה מפני שמחברי אגו"ח דברו אתי שלא אעשה זאת וכמובן שגם שלא אנחה את האירוע".

הרב גרינברג עדכן אותו שהיתה תשובה מהרבי על ההודעה אודות האירוע ועל כך שהרב וויינברג יהיה המנחה, והתשובה היתה "אזכיר על הציון והזמן גרמא". כששמע זאת הגיב הרב וויינברג אם הרבי ענה והזמן גרמא אני יעלה בהתוועדות לקחת משקה.

בהתוועדות בשבת כשהרבי חילק משקה עבור אירועים והתוועדויות בכל העולם, עלה גם הרב וויינברג, וכשהרבי מזג לו מהבקבוק, הרבי אמר בקול רם ובאופן יוצא מן מהרגיל "הצלחה רבה!".

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושיקא חן

1.

ביום א', כ"א אדר א' תשמ"ט התקיים האירוע באולם אהלי תורה ברוב פאר והדר ובהשתתפות של אלפים מאנ"ש והת', והיתה הצלחה באופן יוצא מן הכלל, וגם אלו מחברי אגו"ח שהתנגדו לאירוע באו וישבו על הבמה וכן השתתפו באירוע מזכירי הרבי, הרב סימפסון והרב גרונור ע"ה.

ומצו"ב צילום מהשער של התשורה וכן תמונות מהאירוע.

2.

למחרת הכניס הרב חיים גרינברג דו"ח לרבי ע"י המזכיר הריל"ג, שכלל את כל שמות גדולי הרבנים שנאמו באירוע בנוסף להמוזכרים לעיל, גם את הראש ישיבה הגאון הרב ישראל יצחק פיקרסקי זצ"ל, הגאון הרב קלמן מארלו זצ"ל, הגאון החסיד החוזר הרב יואל כהן זצ"ל, הרב חיים זאב במזער ע"ה, הרב דוד האלאנדער ע"ה, הרב זבולון ליברמן ע"ה, ויבדלח"ט עורך האג"ק הגאון הרב שלום דובער לוי שליט"א, וכן שמות האורחים שהשתתפו במסיבה כמו האדמו"ר מסקאליע שליט"א הגאון הרב חיים מאיר בוקיעט ר"י תות"ל אושען פארקווי זצ"ל, הרה"ח הרב דוד רסקין זצ"ל, מזכיר הרבי הרה"ח הרב שלום מענדל סימפסון זצ"ל, הגבאי של 770 הרב יהושע פינסון ע"ה, חבר ועד הקהל הרב ליפא שפירא ע"ה ויבדלח"ט רבני השכונה הגאון הרב אברהם אזדאבא שליט"א, הגאון הרב יוסף אברהם הלוי העלער שליט"א, וכן הכניסו לרבי תקציר מהנאומים ואלבום תמונות, וכן דו"ח שנמכרו 650 ספרי אגרות.

על המילים שמצו"ב ר"ד מכל הדברים שהשמיעו הרבנים במשך החגיגה וכן אלבום תמונות מהחגיגה, כתב הרבי וזל"ק:

"נל" (נלקח)".

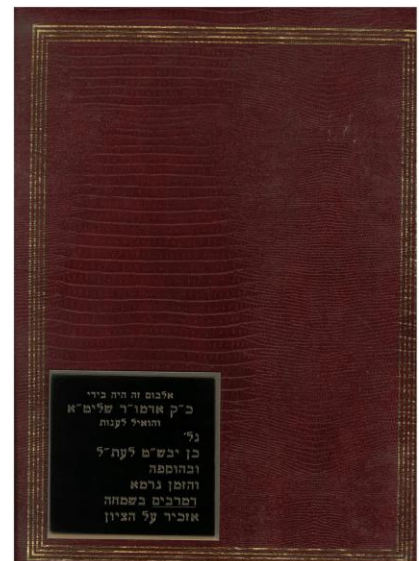
ותחת שמו של מארגן האירוע הרב חיים גרינברג כתב הרבי וזל"ק:

"כן יבש"ט לעת"ל

ובהוספה

והזמ"ג

דמרבים בשמחה אזכיהע"צ".

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

ומצו"ב צילום מהמכתב לרבי וכן משער האלבום.

הרי אלי חיים שי רויטבלט
כל רב קובל ספר אגרות קודש חלק י'
את כל הרבנים חסידו מבינים, והחזירים לביתם אחרי החגיגה, בלויי מלמדי חשיבה,
שדברו נפחם בדרך בדיית זכר, והרבנים מסרו את התפילות העצומה מהחגיגה, ואמרו שישמחו
בבא שוב לכאלו מסיבות של קודש ה'.

מחזן טאגים התקיימה מכירת ספרי אגרות קודש, בהנחה מיוחדת, נמכרו כ-650 ספרי
אגרות קודש לערך.

החגיגה התחילה בשעה 8:15 לערך. והסתיימה בשעה 11:15 לערך.

התי' נח שמחה שי' טאקס חומזין את כל הרבנים שהגיעו לחגיגה.
את הכסף השיגו התי' שניאור זלמן שי' ליבעראו, והרב אברהם שי' סימפסאן.

מגוייב רייד מכל הדברים שהשמיעו הרבנים במשך החגיגה, וכן אלבום תמונות מהחגיגה.

חיים יהודה נב דבורה גרינבערג
פ' י' ג' ס' א' ח' ט'
א' ג' ח' ס' ד'
א' ג' ח' ט' ד'
א' ג' ח' ט' ד' 3
א' ג' ח' ט' ד' 3

בסייד
כ"ק אדמו"ר שליטי"א
דו"ח מהחגיגה "לכבודו של תורה" לרגל חומעת כרך העשירי מסדרת אגרות קודש מאת כ"ק
אדמו"ר שליטי"א - שתתקיימה ביום ראשון כ"א אדר א', באולם אהלי תורה, קראון הייטס,
כאן צוה חי' את הברכה.

השתתפו בחגיגה קהל גדול מאוד, וחלק גדול נאלץ לעמוד כל הזמן מפני חוסר מקום כל
אחד ממתשתתפים קיבל חוברת "יתשורה" שייל לכבוד החגיגה.
המנחת חי' הרב יוסף הלוי שי' ויינברג.

הרבנים שנשאו דברי תורה וברכה:
הרי יואל שי' חרן
הרי יהודה קלמן שי' מארלאוו
הרי משה דוד שי' שטיינזוארגל, ריוי עץ חיים דבאבוב רב דקהל בית אפרים
הרי שמחה שי' עלבערג, ריוי הנחלת אגודת הרבנים
הרי ברוך שי' לייזערואוסקי, ראבייד פילדלפי
הרי מאיר שי' גרינבערג, קעמארקער רב
הרי יצחק אייזיק שי' ליבעס, ראבייד איגוד הרבנים
הרי ישראל יצחק שי' פיקארסקי, ריוי תותיל המרכזית
הרי חיים זאב שי' באמזער, (באנגלית)
הרי דוד שי' האלאנדער
הרי עמנואל שי' שימאנאווער, שויב ומוהל מרוסי, (עברית)
הרי בערל שי' לויין
הרי זבולון, ליבערמאן, (אנגלית)

כמו"כ השתתפו בחגיגה:
הרי אברהם שי' אדאבא
הרי יוסף אברהם הלוי שי' העלער
הרי יצחק מאיר בוקעט, ריוי תותיל אשען פארקוויי
האדמו"ר מסקאליע
הרי שלום מענדל שי' סימפסאן
הרי דוד שי' ראסקין
הרי יהושע פינטאן
הרי ליפא שי' שפירא

ח.

ביחד עם המענה הרבי הוציא בחזרה את האלבום שהכניס הרב גרינברג והורה למזכיר הריל"ג ע"ה להחזיר לו אותו. בתחילה לא הבין ואמר להרב גרונר שהרי הוא הכניס את זה עבור הרבי, והרב גרונר הסביר לו שכך נהוג פעמים רבות שאת התמונות הרבי מורה להוציא מהאלבום ולהעביר אותם לספרית הרבי, ואת האלבום עצמו הרבי שולח בחזרה למי שהכניס אותו. ואכן להרב גרינברג יש את האלבום עם הכיתובים והוא הכניס באלבום את אותם תמונות כפי שהיו כשהכניס את האלבום לרבי.

ט.

לאחר כמה ימים קרא המזכיר הרב גרונר ע"ה בדחיפות להרב חיים גרינברג והציע לו שכדאי להדפיס ספר/אלבום מהחגיגה. זאת היתה תקופה שהרבי עודד להדפיס אלבומים מאירועים ומפעילויות שונות. הרב גרינברג קיבל מיד את ההצעה והתחיל לעבוד על הפרויקט.

הרב גרינברג ביקש מהעורך הרה"ח השליח הרב משה מרינובסקי שי' שיערוך עבורו את הספר/אלבום מהאירוע הנ"ל. הרב מרינובסקי קיבל ע"ע את התפקיד, ואכן לאחר כמה שבועות ביום ב' יג' אד"ש תשמ"ט,

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושיקא חן

הכניס הרב גרינברג לרבי תדפיס מהספר/אלבום מהחגיגה לכבודה של תורה, לרגל הופעת הכרך העשירי מסדרת אגרות קודש של הרבי.

הרבי ענה על המכתב וזל"ק:

"כפשוט (=להדגיש בשני קוים) כ"ז צ"ל

בהסכמה מלאה

בכתב (=להדגיש בשני קוים) מהנהלת

קה"ת

וצילום לי"י.

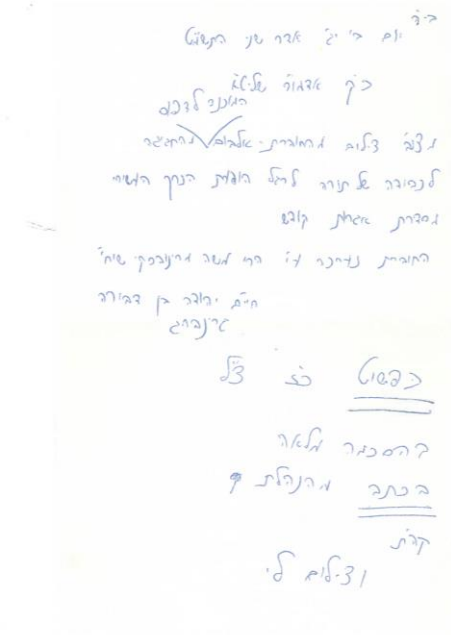
ומצו"ב צילום מהמכתב שהכניס לרבי.

לדאבונינו הנהלת קה"ת לא הסכימה בשום אופן לתת רשות להדפסת החוברת ומשום כך החוברת לא פורסמה עד היום.

הרב חיים גרינברג נכנס אל הריל"ג וניסה לברר אצלו באם כשקרא לו בדחיפות והציע לו את הרעיון להדפיס את האלבום באם היה זה על פי בקשת הרבי, אך הריל"ג לא רצה לגלות וטען שזה היה מעצמו ולא מהרבי.

למרות שלהרב גרינברג היתה תחושה שהדחיפות שהריל"ג קרא לו זה היה מהרבי, אבל לפועל מכיון שהנהלת קה"ת לא הסכימו לתת הסכמה בכתב לכך, הפרויקט נעצר.

ההרגש החסידי שלו אמר לו שהרבי רצה ללמד אותו לקח חשוב לעתיד שכאשר מדובר אודות הוצאת והדפסת ספרים הנה לא משנה כמה קדוש וחשוב הדבר, זה צריך להיות על פי סדר והוראה מהממונים על כך, כי יש סדר בליובאוויטש.

מִזְדוֹר ז

קצת זכרונות מסב הכלה הרה"ח הרה"ט ר' שולמה שוי' גלפערין

בילדותי גדלתי בעיר טשקנט בשנות החמישים המאוחרות והשישים, בעיר היתה קהילה חסידית גדולה לפי ערך ולמרות כל הרדיפות נהגו שם כמו שחסידים צריכים להתנהג.

מהדמויות הבולטות היו החסידים ר' שמחה גורודצקי, ר' שלום וילענקין, ר' מוטל קאזלינער וכו' וכו'.

בכללות לא התפללנו בבית הכנסת רק במנינים חשאים "במחתרת". הממשל הקומוניסטי לא הפריע לנו בגלוי, אבל אנחנו כל הזמן פחדנו שהם עוקבים אחרינו ויודעים כל דבר שקורה אצלנו.

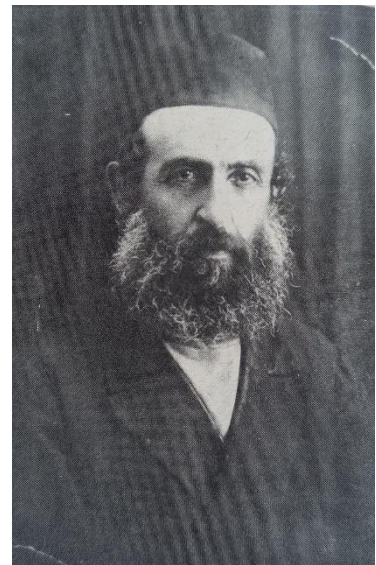
היתה אווירה חסידית מאוד חזקה בעיר, היו התוועדויות בכל יומא דפגרא וכל שבת מברכים וכו', ובסביבה כזו חונכו הילדים.

הסבא שלי ר' שמואל גלפערין (פלעשניצר) היה תמים בתומכי תמימים בליובאוויטש והוא נאסר ונשפט בעוון שהוא היה שוחט ומוהל בבאבינוביץ שלשם הוא נשלח על ידי אדמו"ר הרשב"א אחרי חתונתו, כשהרבי היה בנאות דשא הוא היה אוכל משחיטתו ואף היה סנדק באחד הבריתות שהסבא ר' שמואל היה המוהל.

באחד הימים בשנות החמישים אבי ר' שמעון שהיה במחנה עבודה ב"ים הלבן" ששם בנו את תעלת וולגה-דון שם הוא נשלח על ידי הקומוניסטים, שלח מכתב לאביו ר' שמואל וביקש בכל לשון של בקשה שילמד אותי "אלף בית", ואכן זכיתי שסבי ר' שמואל ילמד אותי את ה"אלף בית" ואת הניקוד.

ר' מיכאל וישצקי היה אחראי על ארגון ההתוועדויות, זכור לי מקרה שפעם אחת הוא הגיע לאמי בלומא ע"ה ואמר שרצונו שהיא תכין התוועדות לשבת מברכים (אדר?) והיא טענה "הרי התוועדו אצלי כבר בשבת מברכים שבט ובי"ד שבט ואני מפחדת מהשכנים!! אז ר' מיכאל ענה לה "וואס זאל איך טאן אז דער עולם גלייכט זייער דיין פארבייסען".

ואכן היה לה חוש בבישול ואפייה, ומכל העיר היו באים אליה להתייעץ איתה ולבקש את עזרתה עם הבישולים והאפייה להכין בריתות, חגיגות בר מצוה וחתונות והיא עשתה הכל כדי שיהיה באופן הכי טעים, יפה ומפואר.

ר' שמואל גלפערין

אמי היתה אוצר בלום של סיפורים חסידיים והיות שהייתי צעיר לא חשבת לרשום לעצמי מהסיפורים שלה, אבל שמעתי מזקני החסידים כמה סיפורים שזכרתי ששמעתי אותם מאמי.

אני זוכר שהיו שמות חסידים שדיברו עליהם בבית והיה זה שם דבר, ואחד מהאנשים האלו היה ר' שלמה מטוסוב, דוד האראדאקער. חאניע מרזוב. זלמן משה, אברהם אלי' פלאטקין, ישראל נעוולער ועוד כמה.

תצורה מעמדת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

אמי כשרצתה לבטא ולהסביר איזה ענין, מנהג, הנהגה, או כיוצא בזה תיאור של פארבריינגען, לצייר דמות של חסיד, כשהיא הייתה מתארת אדם או אירוע מסויים הוא היה נהפך לחי, כאילו זה שמספרים עליו עומד לפניך.

ר' יעקב זכריה מאסקאליק

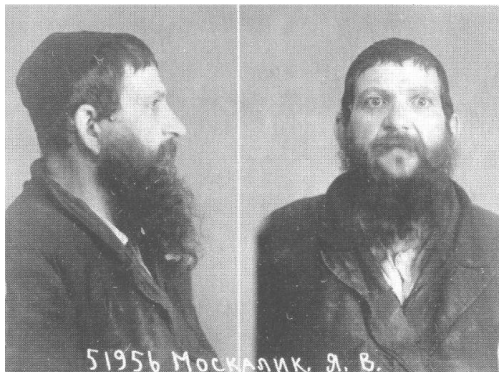
פעם אחת היא התבטאה שמי שלא ראה את החסיד חאטשע הימלשטיין איך שעומד במשך כארבע שעות שמונה עשרה בראש השנה לא יכול להתחיל להבין כלל וכלל איך נראה חסיד מתפלל בראש השנה.

חסידי חב"ד ברוסיה היו תחת עיני הק.ג.ב. כל הזמן והיה מבצע להשתדל לעצור אותם. וירדו להם לחיים. אבל היה פעם אחת שבעיתונים "גאזעטען" כתבו כתבה מאוד לא יפה על החסידישע יונגעלייט והבחורים, ובין השמות היה גם שמו של שלמה מטוסוב.

באחד הפעמים אמי סיפרה על הסבא שלי החסיד ר' יענקל (זוראוויטשער) שהוא היה המרא דאתרא (בהתמים יש מודעה מזל טוב לו על כך שנבחר להיות המרא דאתרא בזוראוויץ). הוא היה אומר בבת צחוק שזה נס שיש עוד רב "עולמישער" שיש להקהילה אצל מי שיכולים לשאול שאלות. כי הוא כמעט לא היה בעיר כי נשלח על ידי כ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ נ"ע לכל מיני מקומות, לפתוח או לתקן מקוה, או למצוא ממלא מקום למלמד בחדר מסויים, או לפתוח עוד הפעם בית הכנסת שהממשלה סגרה, וכן כיוצא בדברים אלו.

אמי סיפרה שבכל לילה אחרי עוד יום עבודה עמוס שבו פעל בשליחות כ"ק אדמו"ר הרש"ב, היה יושב לאור נר קטן או מנורת נפט וכותב פתקים קטנים והיא לא הבינה למה הוא לא הולך לישון וכותב עוד ועוד פתקים קטנים. ופעם כשהיא הסתקרנה לדעת מה הוא כותב שם, היא ראתה שהוא כותב שבמקום אחד יכולים לקנות בשר כשר ובמקום שני המקוה פתוח בשעה הזו והזו ובמקום שלישי אפשר למצוא מלמד לילדים, מזוזה, ציצית, חופה וכו'.

מה הוא עשה עם הפתקים הקטנים הללו? כשהסתובב ברחוב או בשוק והיה שומע איך שאשה אחת מדברת לאשה אחרת שבתה ילדה בן ואינם יכולים לעשות ברית כי אינם יודעים איך למצוא מוהל, או כל שאלה אחרת שנוגעת ליהדות, היה זורק להם בתיק או בסל את הפתק המתאים עם האינפורמציה שנוגעת להם. וכך היה הסדר שלו מדי יום ביומו.

ר' יענקל זוראוויטשער נעצר על ידי הק.ג.ב. שבעה או שמונה פעמים. וכל פעם הוא הצליח להתחמק, אפילו שהחקירות היו אכזריות. כשהחוקרים שאלו אותו אם הוא יענקל זוראוויטשער היה עונה ששמו הוא יענקל מאסקאליק וכשהיו שואלים אותו באם הוא יענקל מאסקאליק היה עונה ששמו יענקל זוראוויטשער. וכך הוא הצליח להתחמק ממאסר. היה כמה פעמים שהכו אותו מכות רצח והוא בשלו עד שהם הגיעו למסקנה שזה פשוט לא אותו האיש שאותו הם מחפשים, ומאחר שהיה זה במקומות שונים לגמרי לא היה להם את היכולת לדעת שזה אותו אדם. אבל זה לא נמשך הרבה זמן ופעם אחת עצרו אותו ולא יכל יותר לעבוד עליהם ושפטו אותו והרגו וקברו אותו. ולא יודעים בדיוק איפה וכו'.

ומהמכתבים האחרונים שקיבלו ממנו הוא ביקש שישלחו לו נעליים חדשות, אז משפחתו כתבו אליו בחזרה שהם כבר שלחו לו נעליים אמריקאיות חדשות? (מאמריקה שלחו את כל הסחורה הגרועה שלא היו יכולים למכור באמריקה לרוסיה. בתור עזרה לפועלים הרוסים ובין אלו היו כמה נעליים טובות

תצורה משמחת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

והגנבים הרוסיים היו גונבים את זה ומוכרים את זה בשוק השחור. והיות שימי החורף הגיעו אימי קנתה בעבורו נעליים חזקות והיתה בטוחה שהם יהיו טובות בעבורו כדי שיהיה לו חם בחורף, ועתה הוא מבקש נעליים חדשות?)

אז הוא ענה במכתב, שאצל שלמה מטוסוב היו נעליים עם חורים וקרועים לגמרי ונתן את שלו לשלמה.

כשהגעתי לרבי, בתאריך ז' ניסן תשל"ב עם הקבוצה מארה"ק ללמוד אצל הרבי, ראיתי כמה מזקני החסידים והייתי שואל אצל הבחורים מיהו זה ומיהו זה והם ענו לי, שזה אבא פליסקין וזהו שיע קארף, זה סעדיה ליבעראו וזהו בנציון שמטוב, זה בצלאל (הערסאנער) ווילשאנסקי. וכל חסיד היה קשור לאיזה סיפור או מאורע וכיוצא בזה ששמעתי בביתי או מהמשפיעים, וזה נתן לי הסתכלות שונה לגמרי.

פעם ראיתי חסיד אחד יוצא ממשרדו של הרב חדקוב ושאלתי בחור אחד מיהו? וענה שזה שלמה מטוסוב, אז נגשתי אליו ונתתי לו שלום עליכם ואמרתי לו את שמי, שם משפחתי, אבי ואמי. הוא חיבק ונישק אותי הוא היה מאוד נרגש ואמר שהוא רוצה לספר לי סיפור.

הוא (ר' שלמה מטוסוב) היה מאוד צעיר כשנעצר ובאותו זמן במקום אחר עצרו גם את יענקל זוראוויטשער והסדר היה שבכל יום היו שולחים ברכבות אלפי אסירים מכלא אחד לשני, מסוף רוסיה לסופו "עלה סנחריב ובלבל את כל האומות". והיה מקום מיוחד לכך, ל"מסע האסירים". ומשם היו מפרידים ושולחים את כולם למקומות שונים כדי שלא יוכלו להכיר אחד את השני וכו'. וראה הסבא איך ששלמה מטוסוב נמצא באותו רכבת איתו.

וסיפר שבכלל כשהיה ר' יענקל זוראוויטשער עם החסידים הצעירים שנאסרו, היה מדבר איתם כדי לחזקם ולעודדם "עס וועט קומען בעסערע צייטען" עוד נצא מהמצב הזה ונזכה לראות את הרבי וכו'. וכך היה מחזק אותם ומעודד את רוחם.

יום אחד הנעליים שלו (ר' שלמה מטוסוב) היו קרועים לגמרי רוב הנעל היתה פתוחה. ולא היה לו אפילו חוט נורמלי לקשור סביב הנעל להצמיד אותה לרגל כדי שהנעל לא תיפול, הוא מצא חוט של ברזל וסיבבו סביב הנעל. וכך התהלך. אבל לאחר זמן קצר כבר היו רגליו רטובים וקפואים והיה לו סבל נורא.

ר' יענקל זוראוויטשער ראה אותו וקרא לו להתיישב על הרצפה לידו ואמר לו להוריד הנעליים שלו ואמר "קום קום מיר וועלן אויסבייטן די שיך", אז אמר לו שלמה מטוסוב "אבער איר וועט נישט קענען ארומגיין אין זיי". אמר לו ר' יענקל "שלמה דו ביסט יונג דו דארפסט לעבן". אז שלמה האט פארציטערט ואמר "ר' יענקל ווי רעדט איר דאס אזוי". אז ר' יענקל ענה לו בחיוך "שא שא זארג נישט איך וועל אויך לעבן". וזה היה הפעם האחרונה שראוהו כי כל אחד נשלח למקום אחר.

אצלנו במשפחה לא ידעו בדיוק מה קרה עם הסבא באם עדיין חי, כי מהמשלה הקומוניסטית לא קיבלו תשובה, אז בשנות השישים אמי הלכה לרב "ר' זלמן באבער" - פעוונזנער, שהיה הרב של החסידים בטשקענט (הוא אף היה ידיד המשפחה ובכל דבר התייעצו איתו) להתייעץ מה לעשות בנוגע ליארצייט וענה שלא צריכים לעשות יארצייט כי רואים שכמה חסידים יצאו מסיביר לאחר הרבה שנים כגון לייזער ננס אז יכול להיות שגם הסבא יצא. אבל לאחר כל כך הרבה זמן שכתבו עוד ועוד מכתבים לממשלה ולא קיבלו מענה אז אמר להם ר' זלמן באבער-פעוונזנער שיקבעו את היארצייט לכ"ד טבת ואכן אבי היה אומר קדיש ואמי היתה אופה לעקאח ונתנו משקה והיו מביאים למנין ששם התפללו ועשו "תיקון" לנשמה.

ר' שמואל גלפערין בזקנותו

באחד הימים, אמי סיפרה לי שכואב לה בלבה על כך שהרב זלמן באבער - פעוונזנער החליט שיקבעו את היארצייט בכ"ד טבת דוקא, הרי הוא היה מהתמימים בליובאוויטש וחסיד של אדנ"ע וכן מהמקושרים לכ"ק אדמו"ר הריי"ץ אז לכאורה היה מתאים יותר לבחור ב' ניסן או יו"ד שבט.

תצורה מעמדת נישואי מנחם מענדל וחי' מושקא חן

כשעלינו לארץ ישראל בתשל"א גרנו בנחלת הר חב"ד בקרית מלאכי, יום אחד הרב אפרים וואלף הגיע לאמי ואמר "בלומע פארוואס פארט איר ניט צום רבין אלע זיינען שיים גיווען". אז היא ענתה לו "למה אני צריכה לנסוע האם אני חסידה גדולה?" אז הוא ענה לה "כדאי לנסוע הרי בעלך נסע ובנייך נסעו". אבל היא המשיכה לטעון, למה אני צריכה לנסוע ולקחת מזמנו של הרבי, כשאני צריכה לבקש ברכה אפשר לצלצל למזכירות או לכתוב מכתב ולקבל תשובה. למה צריכים לנסוע?

לאחר זמן חזר ר' אפרים וואלף ואמר לה שהיא צריכה לנסוע לכ"ק אדמו"ר ושהוא יסייע להכין את הדרכון ואת הויזה וכל מה שיצטרך. ולא רצתה... אבל הוא המשיך ללחוץ וסוף סוף הסכימה, (כנראה קיבל הוראה לכך ממזכירות או משהו כזה).

לפועל כשאמי הגיעה אני כבר לא הייתי שם כי הזמן של הקבוצה כבר הסתיים. אבל ר' אהרן בייטש ע"ה סייע לה ועזר לה בכל המצטרך.

לאחר מכן שמעתי מאמי שכשנכנסה ליחידות בכתה הרבה בגלל כל השנים הקשות, הסבל העצום בשנות המלחמה, המסירות נפש בפועל על יהדות והחיים הקשים ברוסיה. והרבי חיך ופניו האירו. ואמר לה שאין מה לבכות הרי יש לה ילדים טובים והכל טוב והכל בסדר ואין לה מה לדאוג, הרבי געגאסען און געגאסן ברכות, אבל היא המשיכה לבכות.

ושאל כ"ק אדמו"ר "איר קענט מיר דערציילן פארוואס וויינט איר?"

אז ענתה שאסרו את אביה ולא יודעים עד היום מה קרה איתו.

ואמר כ"ק אדמו"ר: איך האב אים גיקענט, איר דארפט ניט זארגען ער איז יעצט אין גוטע הענט, ער זיצט און פארבריינגט ביים שווער. און וועגן דעם קענסט זיין רואיק און מ'דארף ניט זארגן, **מדארף ניט זארגן!** והיא עדיין לא פסקה לבכות.

ושאל כ"ק אדמו"ר, "וואס איז אייך שווער א פון הארצען?" אז היא ענתה שמפריע לה למה בחרו דוקא ביום כ"ד טבת בשביל היארצייט של אביה, הרי הוא היה תלמיד של אדנ"ע כך שלכאורה היה יותר מתאים ב' ניסן, והוא היה חסיד מסור בלב ונפש של אדמו"ר הריי"ץ ועסק בכל עניניו בכל כוחותיו, וממילא היה יותר מתאים יו"ד שבט, למה מיט אמאל כ"ד טבת?

פני כ"ק אדמו"ר הרצינו, התרומם קצת, נשען באגרופיו על השולחן (אמי סיפרה לי שהיא פחדה כי אגרופיו השתנו מאדום ללבן ומלבן לאדום) ואמר "ווי אנדערש?! ער איז דאך געווען א איד וואס האט אויסגעפירט דעם אלטען רבינס כוונה!!!"

וסיפרה לי שאז הרגישה שהרבי רחץ את הלב שלה לגמרי, כל המרירות והרגשות הרעים שהיה לה במשך שנים נעלם כלא היה.

הרבי האט פשוט אפגעוואשן די הארץ שהיא לא תדאג עוד.

התמונות באדיבות
ר' שניאור זלמן שי' ברגר

מְדוּרָה

סיפורים שנשמעו מאבי זקנה של הכלה,
הרה"ח וכו' ר' שמואל צבי פוקס ע"ה

הרב פוקס ע"ה זכה ללמוד בישיבת תו"ת באוטבוצק בצל כ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ נ"ע והי' מקורב לבית הרב, וזכה לשמוע ולקבל רבות מהחסידים הידועים ר' איטשע דער מתמיד, ר' האטשע פייגין, ר' בערל קורניצער, ועוד.

הי' בעל שמועה מיוחד ואוצר בלום של סיפורים על רבותינו נשיאנו וחסידים ומדורת הקודמים. הסיפורים שבאו כאן נלקטו ממקומות שונים, מאנשים שרשמו סיפורים שסיפר להם הרב פוקס, ומרשימות שונות וכו'. ומכאן חילוקי הסגנונות, השינויים מאידיש ללה"ק וכו'. הסיפורים שבאו כאן נלקטו על ידי הת' משה שי' סטאק, ותודתנו נתונה לו בזה.

א.

סיפורים שנשמעו מזקנה של הכלה הרב שלמה גלפערין שי' ששמעם מחותנו הרב פוקס ע"ה

א.

י"ט כסלו בדיסנא

בעיר דיסנא היו מנקים את הבית כנסת ורוחצים אותו במיוחד לכבוד י"ט כסלו. כבר שלושה ימים לפני, היו כולם, הבחורים והילדים עוסקים בזה. גם הנשים והבנות היו עוסקות בבישול והכנת האוכל בשביל ההתועדות. והיו מדליקים מאות נרות בביהכנ"ס, והי' מואר כאילו הדליקו אלף נרות. והשיא של י"ט הי' בהתועדות, שהרב ישב להתועד, והתועד "ווי א חסיד צווישן חסידים" ("ניט געדרש'נט").

ב.

אז מ'לערנט ניט און מ'דאווענט ניט ווי קען מען פארבריינגען

פעם כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע ביקש את ר' חאטשע להתוועד. ישבו כל ההנהלה וכל הבחורים לשמוע את ההתוועדות של ר' חאטשע. והוא נשאר יושב בשקט. וחיוכו לו להגיד משהו. עברו עשר דקות, עשרים דקות, שלושים דקות וכו' וכולם התחילו לתמוה, האם זהו החסיד הנודע שהרבי מייקר וכו', והרי הרבי הורה לו להתוועד והוא שותק. עד שסו"ס פתח את ההתוועדות ואמר "אז מ'לערנט ניט און מ'דאווענט ניט ווי קען מען פארבריינגען", ואז התחיל להתוועד עד אור הבוקר.

ג.

עתה אני מבין מה שכתוב שחכמות חיצוניות מטמא את הלב והמוח

ר' לייב שיינין הי' רב בדאקשיץ, ונשלח לשם ע"י כ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ נ"ע. פעם יצאה גזירה מממשלת פולין שכל הרבנים חייבים להתלמד במשך ד' שנים את השפה הפולנית, איך לכתוב, לדבר וכיו"ב, ורק לאחרי זה יכולים ללמוד לימודי קודש ולשמש כרבנים כו'. הביאו לר' לייב שיינין ספר לימוד של האותיות דשפת המדינה. בעמוד הראשון הי' תמונה של ילדה, והי' כתוב שמה "אנא", בעמוד שני הי' חתול והי' כתוב שם איך נקרא חתול בפולנית, בעמוד השלישי הי' תמונה שהילדה אוחזת את החתול, והי' כתוב ש"אנא" - הילדה - יש לה חתול.

סגר ר' לייב את הספר והתבטא "עתה אני מבין מה שכתוב בתניא שחכמות חיצוניות מטמא את הלב והמוח. בשביל מה נוגע לי לדעת על קיום הילדה, ומה שמה בדיוק, ואם יש חתול או לא, ואם הילדה אוחזת את החתול או לא..."

ד.

כ"ק אדמו"ר הריי"ץ שאל עליו למה הגיע מאוחר

בימי הקיץ באטוואצק, הנה בגלל החום, היום לפעמים לומדים על המרפסת בחוץ (בשטח גדול שהי' הישיבה).

בדרך כלל הי' הרב פוקס מדייק לשמור את הסדר בידעו עד כמה הקפיד על זה כ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ, והי' מגיע לסדר חמש או עשר דקות לפני הזמן.

פעם אחת בשבת בבוקר, הראש ישיבה, ר"י עבער הגיע לסדר חסידות בשמונה בבוקר, שהוא הי' המשגיח אז, והיות שבלייל שבת הוציאו הבחורים את השולחנות והכסאות לחוץ, ביקש הר"י עבער מהרב פוקס להחזיר את השולחנות והכסאות לפנים לבנין הישיבה. הרב פוקס ובחור אחר, הכניסו ביחד את השולחנות והספסלים, וברגע שסיימו התיישבו ללמוד.

ביום ראשון בבוקר ניגש ר"י עבער להרב פוקס, ושאל אותו למה הגיע באיחור לסדר, וענה שלא הגיע באיחור אלא הגיע בזמן. אמר לו הר"י עבער שכ"ק אדמו"ר הריי"ץ ראה את רשימת הבחורים שהיו בזמן הסדר, ושאל עליו למה הגיע באוחר, אז הרב פוקס ענה לר"י עבער שהרי לא הגיע מאוחר. ענה לו הר"י עבער שאעפ"כ שיכתוב מכתב לכ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ ובו יכתוב את פרטי הדברים אם הגיע בזמן, ולמה וכו'.

ה.

בניית בריכות ברוסיא...

ר' בערל קורניצער הי' בעל קומה, וקנה לעצמו מעיל מעור, והי' לו תעודת זהות "אדום" מזויף, והי' נראה כאחד העובדים הבכירים של הק.ג.ב. וכשהי' מגיע למקום הי' מתנהג כפקיד בכיר, והיו מיד מקיימים דבריו כאילו הי' אכן מהק.ג.ב.

הוא הלך לכמה עיירות בגרוזיא, והי' שואל בכל עיר בעירייה, האם יש מקום שהצעירים יכולים לנוח שם, והאם יש להם בריכה לשחות וכו', והי' אומר להם, היתכן שלא שמעו הפקודות האחרונות שבכל מקום צריכים להתמקד בצעירים שיהיו בריאים וכו', ומיד הי' נותן פקודות שצריכים לבנות בריכה וכו'. ראשי העירייה היו מקשיבים מיד לדבריו, והיו מתחילים לבנות, לסחוב אבנים ולבנים וטיט וכו'. ור' בערל בינתיים הי' הולך לעיר אחרת ועושה כן עוה"פ, עד שהתחילו לבנות בריכות והולך הלאה וכו'.

ועד שעברו כמה חדשים והגיעו מפקחי הממשלה וראו שהשתמשו בכ"כ הרבה לבנים וכו' לבניית בריכה בלי לקבל רשות אמיתי הי' ר' בערל קורניצער כבר לא נמצא בסביבה, ועכ"פ לחדשים אלו בינתיים הי' מקוה בעיר.

עד שסו"ס הבינו הק.ג.ב. מה שנעשה והתחילו לחפש אחריו חזק, ולכן הי' זקוק לברוח מרוסי'.

ו.

"אינכם יודעים המאמר וכבר יום שלישי?!"

כשר' בערל הגיע לאטוואצק, הורה לו כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ להתוועד בישיבה, השאלה הראשונה ששאל את הבחורים הייתה האם הם יודעים כבר המאמר של שבת? הבחורים ענו שישודעים כמה עמודים, דפים וכיו"ב. ושאל בתמי' "אינכם יודעים המאמר וכבר יום שלישי?!", ואחרי התוועדות זו נעשה שינוי בכל הישיבה איך שהסתכלו על המאמר, שהיו חוזרים כל הזמן על המאמר עד שידעוהו בעל פה, וכל השבוע התכוננו ליום ששי שבו יזכו לשמוע עוד מאמר.

ז.

"און איך האלט אז ער איז בכלל קיין מענטש ניט"

ר' חאטשע הי' מסייע לבחורים לכתוב את הפדיונות וכו' לפני שנכנסו ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר הרי"ץ. בדרך כלל הסיבה שר' חאטשע הי' עושה את זה בעצמו, הי' מפני שהבחורים הגיעו מבתיים פולניים וכו', ולא ידעו את הנוסח איך כותבים וכו'.

פעם הי' בחור שהגיע אליו וביקשו לכתוב עבורו הפדיון. אמר לו ר' חאטשע שאינו יכול, כי הוא עסוק כו', ושיכתוב בעצמו. אמר לו הבחור שהוא לא יודע כלל איך לכתוב. ר' חאטשע שאל אותו האם זה רק לה"ק ובאמת יודע לכתוב שפה אחרת, ענה לו הבחור, שאף שלמד כל החיים וכו' אמנם מעולם לא התלמד לכתוב בשום שפה. ר' חאטשע התחיל להסביר לו שאי אפשר להמשיך כך, שהרי עוד יתחתן ואם ירצה להתיעץ עם חברים בקשר לעבודת ה' וכו', הרי יצטרך לכתוב, וניסה לשכנע אותו שיתלמד לכתוב באמרו שלדעתו מי שאינו יודע לכתוב איז א האלבער מענטש.

לפועל ר' חאטשע כתב עבורו את הפדיון. הבחור (שכנראה לא הי' חכם גדול) כשנתן הפדיון לכ"ק חזר על מה שר' חאטשע אמר לו שמי שאינו יודע לכתוב איז א האלבער מענטש. כ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ קרא את כל הפדיון, וענה על כל שאלות הבחור וברכו בברכות שונות, ובסוף הפטיר כאילו לעצמו "און איך האלט אז דער וואס קען ניט שרייבן איז בכלל קיין מענטש ניט" (והרי ידוע עד כמה ייקר כ"ק אדמו"ר מוהריי"ץ את הכתיבה, כתיבת סיפורים והנהגות החסידים ושמועות מרבתינו נשיאנו וכו').

ב.

סיפורים שנרשמו ע"י הרה"ח וכו' ר' נחום יצחק קפלן שי'

העתק מרשימותי, סיפורים ששמעתי מהרה"ח ר' שמואל צבי פוקס ע"ה הרה"ח רש"צ פוקס ע"ה חסיד שפל ברך, ותמים באמת, מלמד בר פועל, שחינך דורות תלמידים מתוך אהבה ויראת שמים, ודאג לטובת הכלל בלי להחזיק טובה לעצמו, שבק לן חיים לפני כמה ימים, יהא זכרו ברוך. מידי פעם הי' מתיישב לידי בין מנחה למעריב ומספר מה שראה או שמע בעצמו, או שהי' כלי ראשון מבעל המעשה, ורשמתי לעצמי הספורים שלא שמעתי מעולם. ולפעמים כאשר נשכח ממני פרט הייתי מבקשו לספר עוה"פ, ואף פעם לא סירב והי' מספר שוב וכמעט באותן מלים (רובם שמעתי לכה"פ פעמיים, כמה מהם שמעתי כו"כ פעמים).

נחום יצחק קפלן

א.

"וואס זאל איך טאן אז ער שטייט אין מיינע די אמות?"

סיפר מה ששמע מהרה"ח ר' נחום גולדשמיד ע"ה

באטוואצק הי' יהודי שמכר תפוחים ליד הישיבה. ויהי היום ולא הצליח למכור שום דבר ונפשו מרה עליו, ופתאום ראה את הרה"ח ר' יחזקאל פייגין, מזכיר כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע, ודרש ממנו שיכניסו לקבל ברכה לפרנסה. ומשום שנכמרו רחמיו על היהודי סיפר לאדמו"ר מה שביקש היהודי, והסכים שיכנס.

הרי"פ נכנס אתו והלה ביקש ברכה, ואדמו"ר ברכו. וכאשר יצא אמר אדמו"ר "ער האט גידארפט האבן א ברכה אויף זיינע מידות". ור"י חשב לעצמו מה זה נוגע, הלא ביקש ברכה לפרנסה?

וכתובה למחשבתו אמר אדמו"ר "וואס זאל איך טאן אז ער שטייט אין מיינע די אמות?"

ב.

"שלום עליכם ר' משה זלמן, וואס מאכט איהר?"

בעיר מולדתו [של הרב פוקס], דיסנא, הי' מלמד ושמו ר' משה זלמן, הוא הי' מחסידי קאפוסט.

בשנת תרמ"ו שלח אותו מוהרש"ז מקאפוסט בשליחות לאדמו"ר נ"ע. בביקורו בחצר אדמו"ר הבחין בילד יפה עינים, שמצא חן בעיניו. שאל עליו ואמו לו שזה בן אדמו"ר. רמ"ז התקרב אליו ונתן לו שלום ואמר לו אני משה זלמן, מלמד בדיסנא.

בשנת תרצ"ב התחתנה בת אדמו"ר ריי"ץ נ"ע, שיינא הי"ד, וכל עיר דיסנא שהיתה עיירה חסידית, נסעה לחתונה. (דיסנא היתה ברוסיה על גבול פולין ואחרי מלחמת עולם הראשונה השתייכה לפולין). גם רמ"ז הנ"ל נסע, כנהוג נכנסו כולם ליחידות. ושורה גדולה עמדה ליד דלת הרבי. ר' משה בימבד (ראה אודותיו לקמן) שהי' ראש הקהל בדיסנא, הבחין ברמ"ז שהי' זקן מופלג, עומד בשורה והכניסו לפני, להיות בין הראשונים הנכנסים, רק נכנס רמ"ז ור' משה בימבד ראה איך שהרבי עמד על רגליו, ואמר לו "שלום עליכם ר' משה זלמן, וואס מאכט איהר?" רמ"ז יצא בהתפעלות שזכר אותו ואת שמו, והרי ראה אותו רק פ"א לכמה רגעים כשהי' ילד.

ג.

"אינני מבין, האין לאדמו"ר מליובאוויטש עט?"

סיפר לי רשצ"פ מה ששמע מר' יו"ט עהרליך בעצמו.

ר' יו"ט ערליך בא לאמריקא והי' עדיין רוק, בחור מבוגר. מישהוא פעל עליו ליכנס לאדמו"ר זי"ע לברכה. נכנס והתחיל להציג את עצמו, ואמר לו אדמו"ר נהוג שכותבים פרטים על פתק. שאל אותו אדמו"ר "האם יש לך ניר", וענה בשלילה, ושאלו שוב, "יש לך עט?" ושוב ענה בשלילה. אמר לו אדמו"ר א"כ צא ובקש מהעומדים.

הלא יצא וביקש מאחד שחיכה ליחידות אם יש לו עט, ואמר ההוא "אינני מבין, האין לאדמו"ר מליובאוויטש עט?"

שאל ההוא את ר' יו"ט אני רואה שאינך חסיד חב"ד, מה רצית לבקש? אמר לו שהוא מבקש ברכה לשידוך. א"ל ואני באתי לבקש ע"ד בתי המבוגרת. התחילו לדבר וסו"ס עשו שידוך ביניהם.

ד.

לסדר את האלמנה

כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נסע לעיר פאסטאו כדי להבטיח שהרבנות שם תמסר לרב חסידי. בהיותו שם באו מכל העירות מסביב ליכנס ליחידות. משום שהקהל הי' גדול עמדו בשורה וכ"א ניגש לשלחן הרבי לדקות ספורות, וככה נמשך משך שעות ארוכות.

בדיסנא, מקום מגורו של המספר רש"צ, קרה מעשה לפני זמן קצר. סוחר אחד נסע על מרכבה עם סחורה, ולא חזר, ועקבותיו לא נודעו. אשתו האומללה לא ידעה מרגוע לנפשה, והשפיעו עלי' שתיגש להרבי

בפאסטאו. והרבי ברך אותה. אח"כ קרא הרבי לר' יחזקאל פייגין הי"ד ושאל אם נמצאים מב"ב של דיסנא במקום, כדי שימסור להם שעליהם לסדר את האלמנה. ויהי לפלא.

בעוד זמן מה כאשר נפשרו השלגים מצאו אותו, שכנראה עבר על נהר שהי' מלא קרח, הקרח נשבר ונפל עם המרכבה לתוך נהר, ונטבע. הוציא את גופו ובא לקבר ישראל.

ה.

דו ביסט א יונגערמאן, זאג מה יקר חסדך

בדרך כלל היו מרשים רק למיוחדים ליכנס להתוועדות אדמו"ר הריי"ץ. לפעמים היתה הרבנית חי' מושקא ע"ה עומדת ליד הדלת והיא היתה מרשה רק לאברכים ליכנס. עמד שם בחור א' וטען שהוא אברך ושתתן לו ליכנס, אמרה לו: "דו ביסט א יונגערמאן, זאג מה יקר חסדך" (שאומרים בעת עטיפת הטלית).

ו.

איננה מבינה את הקב"ה

פעם אמרה הרבנית שטערנא שרה שהיא איננה מבינה את הקב"ה, הרי נאמר לי הכסף ולי הזהב, והוא נותן רק לאחדים מהוננו, ואילו צרות שאלו אין לו כלל, ודווקא אלו נותן לכ"א.

ז.

פעוט מתפלל ערבית בעל פה!

הרב שמואל צבי פוקס שמע בעצמו מאת הרבנית חנה, אם כ"ק אדמו"ר זי"ע שפעם בהיותו פחות משלש שנים, השכיבה אותו לישן בחולצה ארוכה במיטה שלו. טרם שנרדם שמע איך שבא מנין לבית להתפלל ערבית, ויצא מהמיטה להצטרף למנין. אמנם היא הוציאה אותו בנימוק שלא רצתה שיראו פעוט מתפלל ערבית בעל פה! שלא יקבל עיה"ר.

ח.

אדמו"ר הרש"ב נ"ע בא בחלום ואמר מאמר על הפסוק "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך"

ר' דובער קורעניצר שהי' משגיח בישיבה באוטווצק, הי' רווק, משום שהי' לו פעם מחלת שחפת ולא רצה להתחתן משום כן. ובשנת תרצ"ח נחלה קשה ממחלה זו.

באחד הלילות בא אליו כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע בחלום ואמר לו מאמר על הפסוק: כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, וכאשר הקיץ זכר את המאמר.

בת אדמו"ר מוהריי"ץ היתה מביאה לו אוכל מיוחד והוא סיפר לה את החלום, והיא סיפרה א"ז לאבי, אדמו"ר ריי"ץ, הרבי לא הגיב רק אמר שיסע לוורשא להבדק אצל רופא. כן עשה והנה פלא שבדק אותו וגם עשה צילומים ולא מצאו שום זכר של המחלה ההיא. ולכן החליט להנשא, ובקיץ התחתן.

[להלן באו עוד גירסאות כפי שכתבם הרב קפלן, ובהם נוספו כמה פרטים משלימים:

בשנת תרצ"ח נחלה ר' דובער קורניצער במחלת TB

באחד הלילות חלם והנה אדמו"ר הרש"ב נ"ע בא בחלום ואמר מאמר על הפסוק "כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך" וכאשר הקיץ זכר כל המאמר.

בת אדמו"ר מוהריי"ץ הייתה מביאה אליו מאכלים מיוחדים מפני חליו, והוא סיפר אלי' את חלומו. וכמובן סיפרה להרבי. הרבי הגיב - שיסע לווארשא לרופא להבדק. ופלא שלא רק בבדיקה נראה שהחלים אלא שאפילו בXRAY נראה (הישנים) שלא הייתה מחלה קשה כ"כ בשעה שבפעם הראשונה הי' נראה ברור שזה מחלה קשה.

*

הת' ר' בערל קורניצער הי' חולה במחלה TB וסבל מאד. בת אדמו"ר מוהריי"ץ הייתה מביאה לו מה לאכול וסיפר לה: שראה את אדמו"ר הרש"ב בחלום, ושמע ממנו מאמר על הפסוק כל המחלה אשר שמת... לא אשים עליך. היא סיפרה א"ז לאביה שלא הגיב מיד אלא אמר שיש לעשות בדיקות על הריאה וראו שהכל נקי. ומשום כך החליט להתחתן (מה שקודם לזה סירב, ואכן התחתן כמה חדשים לפני שפרצה המלחמה - בסיון או תמוז תרצ"ט).

ט.

"במהרה יבא משיח בן דוד"

אדמו"ר ריי"ץ הזמין ראש הקהל של דיסנא עיר מולדתו, ר' משה בימב"ד, לחתונת בתו הצעירה. הוא קיבל כמה מכתבים בשנות ה"צ" ואדמו"ר כתב שמו "בימב"ד", ורצה לדעת סתר הדבר. ביקש מהר"י פייגין, שאם תהי' הזדמנות שישאל ע"ז.

ואכן שאל ויענה הרבי: כל דבר שאפשר לנצל לטובה צרכים לנצל. והרי שמו ר"ת "במהרה יבא משיח בן דוד"

[גירסא אחרת שכתב הר' קפלן:

אדמו"ר ריי"ץ ביקש מראש קהל דיסנא לסדר חתונת בתו הצעירה שמו הי' בימבאד. הוא קיבל כמה מכתבים בשנות ה"צ" מאדמו"ר וכתב שמו - בימב"ד, ולא הבין פתר הדבר ובקש מרש"צ לשאול מר"י פייגין, עד"ז. בתומו שאל, ור"י שאל מאדמו"ר פי' הדבר וענה לו שכל דבר שאפשר לנצל לטובה צריך לנצל, ולכן כתב שמו (חסר א) בימב"ד - שפירושו במהרה יבא משיח בן דוד].

י.

השוחטים בדיסנא

בעיר דיסנא היו שני שוחטים של בהמות גסות ואחד של עופות. אחד השוחטים של גסות החליט לעלות לא"י ושאל פי אדמו"ר ריי"ץ. בכלל לא החזיק מזה, אבל כאשר שאל מהשוחט, במה יתעסק? ענה לו שבניו בארץ ישראל, וכשיגיע יחליט, ואדמו"ר הסכים.

שני השוחטים שנשארו היו אחים, והיו כאלו שאמרו שאינו נכון ששני אחים ישארו לבד ושצריכים להביא עוד שוחט. ואכן הביאו עוד שוחט מעיר מייאר, ונהי' מזה מחלוקת בעיר דיסנא. הללו אומרים שאין צורך בעוד שוחט, שהרי יצטרכו לפרנס משפחה נוספת, והללו אומרים שא"א לתת לשני אחים להשגיח ע"ע. ושאלו דעת אדמו"ר הרי"ץ, שענה שעליהם לפנות את השאלה להגרח"ע.

זמן מה אחרי זה נסע רש"פ ללמוד לאטווצק, וחסיד אחד זקן בקש ממנו לברר למה מקבל את המעמד שלו בחזרה כל חודש. רש"צ שאל מרי"פ פייגין שהבטיח לו שישאל בהזדמנות. התשובה היתה שהיות והוא אינו ציית לפסק הגרח"ע, שפסק שמותר לשני אחים להיות בבית השחיטה לבד, אינו רוצה לקבל ממנו.

יא.

שתעמוד ליד האוטו כאשר ירצה לנסוע, ולא לתת לו לעלות עד שיברך אותה

הרה"ח ר' חיים מאיר ליס גר בווישקווע. בכלל ישב ולמד כל היום ואשתו פרנסה המשפחה ממאפי'. לאשתו היתה אחות שלא נפקדה בזש"ק, כמה שנים אחרי החתונה.

הרה"ח ר"י הורוויץ, "המתמיד", הזדמן לעיר, יעץ רח"מ את גיסתו שתעמוד ליד האוטו כאשר ירצה לנסוע, ולא לתת לו לעלות עד שיברך אותה. וכן עשתה יחד עם אחותה, אשת רח"מ, ודרשו שיבטיח לה זש"ק. הוא סירב באומרו שאדמו"ר הוא המברך ולא הוא, והן הרימו קולן בבכי, ולא נתנו לו לעלות על האוטו.

בלית ברירה, כאשר ראה שהאוטו נוסעת ברך והבטיח לה בן, ולמועד נולד לה בן. רח"מ סיפר א"ז להרבי והרבי צחק בקול.

יב.

הקשר בין ר"נ פרצוביץ להרבי

ידוע שראש ישיבת מיר בירושלים הרה"ג ר' נחום פרצוביץ, הי' מאוהדי הרבי. אחיו הגדול למד בישיבת ליובאוויטש בוויילנא. אביהם הי' רב באחד מעיירות הסביבה ושלה את בנו דווקא לישיבת ליובאוויטש.

כאשר התקיימה חתונת בתו הצעירה של אדמו"ר הרי"ץ התאכסן אדמו"ר זי"ע בבית הרב פרצוביץ, ור"נ הי' בחור צעיר, בעל כשרון והרבי קירב אותו והי' משתעשע אתו בתורה. במשך השנים נהי' הר"נ חתן ר' חיים שמואלעוויץ, ר"י מיר, והחזיק קשרים עם הרבי תמיד (הוא סבל על רגליו והרבי ברכו ועוד).

**תודתנו נתונה בזה
להרה"ח נחום יצחק קפלן שי'
על הרשות לפרסם את הסיפורים בבמה זו**

ג.

סיפורים שנעתקו מרשימות שונות:

א.

"אט דאס האב איך געמיינט"

סיפר ר' ש"צ פוקס: כשלמדתי באטוואצק הייתי החברותא של שמואל ליב בנו של ר' יחזקאל פייגין ובגלל זה הייתי מקורב אל רי"פ.

בער"ה אמר לי שבתפילת ערבית תסתכל על החסידים שמתפללים. ראיתי שם העובד ר' איטשע דער מתמיד מכה באצבעותיו על הקיר מרוב התפעלות והתרגשות, ראיתי גם המשכיל ר' הירשל גורארי' יושב מתבונן ומתעמק במחשבותיו, ואז ראיתי את הר' לייב שיינין מדוקשיץ יושב ומתפלל ושתי דמעות יורדים על לחיו, אמר לי הרי"פ בהצביעו על ר' לייב שיינין "אט דאס האב איך געמיינט".

ב.

"מסתמא כבר התלמדת - התרגלת לקרוא..."

בשנת תרצ"ו באחת השבתות בחצרות קדשו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, הי' מנין של קריה"ת וא"א לא רצה לקרוא בתורה, ור' צבי הירש, שאז הי' בחור צעיר כארבע-חמש עשרה לא הי' מנוסה כ"כ בקריאה, אך היות שכולם סירבו לקרוא, הוא קרא בתורה.

בתום הקריאה נודע לו הסיבה שהנוכחים סירבו לקרוא, משום שכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע האזין מאחורי וילון להקריאה.

ימים אחדים לאחר מכן סיפר לו החתנא דבי נשיאה כ"ק אדמו"ר, אשר באחת הסעודות התבטא חותנו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע כי "הצעיר שקרא היום בתורה, אילו הי' מתרגל לקרוא הי' בעל קורא מוצלח..."

שנה לאחר מכן חודש תשרי תרצ"ז, ביום הכיפורים, ביקש כ"ק אדמו"ר מהרצ"ה ששהה בחצרו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לחודש תשרי, שיואיל לקרוא עבורו בתורה בנוכחות מנין את הקריאה של מנחה, (שכן כ"ק אדמו"ר הי' נוהג לעלות למפטיר ולקרוא מפטיר יונה אפילו לפני קבלת הנשיאות).

והוסיף ואמר "מסתמא כבר התלמדת - התרגלת לקרוא..."

ג.

"א בעל קורא דארף זיין בקי אין חמישה חומשי תורה"

פ"א הי' הרב פוקס בעל קורא אצל כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ושאלו איפוא נמצא הפסוק "וידבר את כל הדברים האלה באזניהם ויראו האנשים מאוד" ולא ידע. וא"ל כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע "א בעל קורא דארף זיין בקי אין חמישה חומשי תורה".

ד.

משמש ר' איטשע

הרב פוקס הי' משמש ר' איטשע בבואו לאטוואצק, וקיבל 'קנס' עבור זה - לקחו ממנו השלושים גראשין שנתנו לכל תלמיד בכל יום דמי אכילה - מפני שיצא מהסדר בלי רשות. וכשטען שסו"ס מישהו צריך לשמש לר"י והלואי שיהי' הוא הזוכה, א"ל ההנהלה שצריך שיהי' ברשות, ולא קיבל מהם רשות לשמשו בקביעות, ומסר נפשו ולא אכל!

ה.

איך האב דורכגעטראכט דעם ס"ה דרייסיג מאל ועוד לא סיימתי

הרב פוקס סיפר אודות ר' חאטשע פייגין שהוא (הר' פוקס) למד בחברותא עם בנו של ר' חאטשע. ופ"א נחלה בנו במחלת המיזילס והיות שהוא כבר נחלה ממחלה זה בקטנותו לא הי' חושש לחולי זה והלך לבקרו, נכנס והי' שם ר' חאטשע ושאלם מה לומדים ואיפוא עומדים בלימודכם. שהרי למדו בחברותא. וענה הר' פוקס שלומדים תרס"ה וסיימו (געענדיקט) מאמר הראשון. וכששמע ר' חאטשע הלשון "געענדיקט דעם ערשטן מאמר", אמר: איך האב דורכגעטראכט דעם ס"ה דרייסיג מאל ועוד לא סיימתי ואתם כבר סיימתם דעם ערשטן מאמר?.

ו.

פארפראוועט דעם טיי, דעם סורטוק און געגאנגען אזוי ווי גארניט

הרב פוקס סיפר: זה הי' בשנת תרח"ץ, מכיון שהי' קרוב לנכדו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, איז א מאל אין אוטוואצק אים אויסגעקומען אריין גייען אין דעם פריערדיקן רבי'ס סוכה. די טישן זיינען געווען ווי א ח. אויבן איז געווען א פלאץ פאר דעם פריערדיקן רבין, פון איין זייט איז געזעזן דער היינטיקער רבי מיט פייוויל זאלמאנאו. אנטקעגן איבער איז געזעצן רש"ג מיט בערל חאסקינד. דער רבי מיט פייוויל האבן פארבראכט, רופט זיך אויף הרב פוקס צו זיי, די קליינע קעלישקעס איז גוט פאר מעדיצין. האבן זיי גענומען גרויסע גלעזער. ניין א זייגער איז דער רבי אויפגעשטאנען פארפראוועט דעם טיי, דעם סורטוק און געגאנגען אזוי ווי גארניט. און פיייוויש האט זיך געשאקלט קאם געגאנגען, עס איז ניט געווען ווער זאל אים העלפן.

[מרשימה אחרת: מישהו בא להכריז מ'גרייט שוין אף הקפות ומיד איז דער רבי אויפגעשטאנען...]

פיוויש זאלמאנאוו כשקם, התנדנד ואמר בניגון את המילים "מנחל בדרך ישתה" וכנראה שזה הי' התוכן שדברו].

ז.

נעם א שטיקל מזונות

הסוכה בשנות השיניים עמדה במקום שאח"כ העמידו שם את ה"שאלאש" והביהכנ"ס. הרב פוקס הי' בחור אז ורצה לברך על הד' מינים, נכנס לסוכה ומצא את הרמ"ש (כ"ק אדמו"ר) יושב בסוכה ואוכל מזונות. כ"ק אדמו"ר שאל אותו אם כבר בירך, וכאשר הנ"ל ענה בשלילה הרבי אמר לקחת את הד' מינים שלו, וכן עשה. ואח"כ אמר "נעם א שטיקל מזונות וואס מיינ בעלעבאסטע האט געבאקט".

ח.

אם הי' כותב כל מה ששמע מר' חאטשע, היו לו ספרים מלאים....

סיפר הרב פוקס: ר' חאטשע פייגין עבד קשה והרבה. כל יום הוא הכניס להרבי מהוריי"ץ נ"ע את הדואר, ספרים, מפות שהיו קשורות לכל מיני פרוייקטים וכן שאר דברים שהיו נצרכים לעבודתו הק' של הרבי, שחלקם הגדול ר' חאטשע התעסק בהם במיוחד. פעם אמר לו הרבי: "באמת היו צריכים לשלם לך על כל דבר ופרוייקט במיוחד, אבל הרי אתה יודע מה המצב הכספי, ובכן איך אשלם לך בכל יום? אספר לך סיפור, ווארט או הנהגה פון טאטן והרביים הקודמים". וכך הוה.

ר' חאטשע אמר שיש ב' אופנים לזכור: "אז מ'חזר'ט עס איבער אדער מען פארשרייבט", והוסיף "לכתוב אין לי זמן, ולכן עלי לחזור זאת באזני מישהו".

בכל פעם שיצא הי' תופס בחור וחוזר באזניו מה ששמע. פעמים רבות הי' זה הרב פוקס. מאוחר יותר אמר הרב פוקס שאם הי' כותב כל מה ששמע מר' חאטשע, היו לו ספרים מלאים....

ט.

איך רויכענט ניט

סיפר הרב פוקס: פעם אחר לימודו בלילה עם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, ירד כ"ק אדמו"ר זי"ע מהמדרגות וראה שם את הרב שמואל צבי פוקס, וכשניגש אליו נתן לו ארז סיגריות. כששאל הרב פוקס למה הוא נותן זה אליו? ענה לו כ"ק אדמו"ר: "איך רויכענט ניט".

לזכות

החתן הרה"ת מנחם מענדל והכלה מרת הי' מושקא שיחיו

חן

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

י"ז טבת ה'תשפ"ב

נדפס על-ידי ולזכות הוריהם

הרה"ח משה ונחמה דינה שיחיו חן

הרה"ח שניאור זלמן ואסתר שיחיו גרינברג

ולזכות זקניהם

מרת ברכה שתחי' חן

הרה"ח יוסף יצחק ואסתר הדסה שיחיו מטוסוב

מרת דבורה שתחי' גרינברג

הרה"ת שלמה ושפרה שיחיו גלפערין